

«برکت» به زندگی و عمر انسان مفهوم ابدیت می‌بخشد

استاد حوزه و دانشگاه در توضیح واژه «برکت» اظهار کرد: برکت در يك نگاه کلی یعنی این‌که انسان به‌وسیله محدود بتواند نامحدود بسازد؛ اگر کسی بتواند نامحدود را در مقابل محدود تصور کند...

استاد حوزه و دانشگاه در توضیح واژه «برکت» اظهار کرد: برکت در يك نگاه کلی یعنی این‌که انسان به‌وسیله محدود بتواند نامحدود بسازد؛ اگر کسی بتواند نامحدود را در مقابل محدود تصور کند و نسبت محدود را با نامحدود بسنجد، آنگاه می‌تواند تصور کند که برکت چگونه می‌تواند از عمر محدود، سعادت ابدی و نامحدود بسازد.

حجت‌الاسلام والمسلمین محمدتقی فعلی، در گفت‌وگو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، با بیان این‌که افراد به‌طور معمول در ایام مبارك و اعیاد دینی و ملی به یکدیگر تبریک می‌گویند، اما کمتر در خود واژه‌ها دقت نظر دارند، اظهار کرد: واژه «برکت» تبریک و مبارك «برکت» برگرفته شده و برکت یکی از مفاهیم بسیار زیبا و ارزشمند دینی است که اخیراً نیز مورد استقبال برخی از مکاتب غربی قرار گرفته است، به‌طوری‌که هالیوود نیز فیلمی را با عنوان «برکت» در سال 2007 میلادی ساخت.

فعلی با اشاره به کتابی که در این زمینه با نام «برکت» و آیات و احادیث برکت «برکت» توسط آیت‌الله ری‌شهری به رشته تألیف درآمده است، خاطرنشان کرد: ایشان در این کتاب به تمامی ابعاد این مفهوم ارزشمند و همچنین نظرات رهبران دینی پرداخته که می‌تواند بسیار قابل استفاده افراد در زمینه‌های مختلف قرار گیرد.

این محقق و پژوهشگر ادامه داد: اگر بخواهیم به تمامی ابعاد بحث برکت بپردازیم، باید ماه‌ها وقت صرف کنیم، اما به‌شکل خلاصه در این رابطه می‌توان عنوان کرد که بعد از تحلیل‌های گسترده در باب تبیین مفهوم برکت به این نتیجه می‌رسیم که برکت در نهایت یعنی «برکت» استفاده بهینه از عمر «برکت»؛ در حقیقت برکت استفاده مناسب و مطلوب از زمانی است که خالق هستی در اختیار انسان گذاشته است.

این مدرس حوزه و دانشگاه با بیان این‌که خداوند بزرگ با تولد انسان وی را دعوت به این جهان هستی کرده و در این جهان محدود عمری محدود به انسان عطا کرده است، عنوان کرد: هر انسانی دارای دو بخش عمر محدود و نامحدود است، عمر محدود وی در این دنیا است اما عمر نامحدودش که از زمان مرگ آغاز می‌شود دو مرحله برزخ و قیامت دارد، که البته برزخ نیز دارای محدودیت است، اما قیامت عالمی ابدی و خالد است.

وی با تأکید بر این‌که خداوند عنصری بسیار مهم به نام «برکت» اختیار «برکت» در وجود انسان نهاده، گفت: خداوند به‌وسیله این عنصر تمام آینده انسان را به دست خودش سپرده است، به تعبیر دیگر خداوند دو بخش از عمر محدود و نامحدود را در اختیار انسان قرار داده و از او خواسته که در انتخاب خود خوب را برگزیند، یعنی از عمر محدود برای آینده نامحدود خود، ابدیت نورانی بسازد.

فعلی با اشاره به این‌که از ابدیت نورانی در مضامین دینی با عنوان «برکت» و جنت «برکت» یاد شده است، افزود: برکت در يك نگاه کلی یعنی این‌که انسان به‌وسیله محدود بتواند نامحدود بسازد. اگر کسی بتواند نامحدود را در مقابل محدود تصور کند و نسبت محدود را با نامحدود بسنجد - چیزی که بزرگ‌ترین ریاضی‌دانان جهان از فهم آن اظهار عجز کرده‌اند - آنگاه می‌تواند تصور کند که برکت چگونه می‌تواند از عمر محدود، سعادت ابدی و نامحدود بسازد.

این محقق و پژوهشگر تصریح کرد: با يك محاسبه ریاضی، منطقی و فلسفی میان محدود و نامحدود به این نتیجه خواهیم رسید که هیچ نسبتی میان آن دو وجود ندارد، لذا از این سخن می‌توان این‌گونه عنوان کرد که هر لحظه از عمر انسان در این جهان ارزشی معادل بی‌نهایت دارد، زیرا با يك لحظه می‌توان ابدیت خود را از نافرجام به فرجام یا بالعکس تغییر داد. حکم انسان در این جهان این‌گونه است که هر لحظه در ابدیت ساری و جاری است.

این مدرس حوزه و دانشگاه با اشاره به يك دسته‌بندی سه‌گانه به توضیح واژه «برکت» ابدیت «برکت» پرداخت و گفت: هر کاری در این جهان دارای نسبتی با زمان است، زیرا کار در محدوده ظرف زمان محقق می‌شود. اگر هر کاری با زمانش سنجیده شود، از سه حالت خارج نخواهد بود.

این محقق و پژوهشگر ادامه داد: حالت اول این‌که زمانی که برای انجام کاری اختصاص داده می‌شود، بیش از حد مشخص برای انجام آن عمل است. در حالت دوم زمان اختصاص یافته برای انجام عملی مناسب با همان کار است و در حالت سوم حد زمان از

فعالی افزود: حالت اول را تضييع عمر و اتلاف وقت می‌گویند، حالت دوم یعنی استفاده مناسب از وقت، اما اگر زمان کمتر از حد تعیین شده برای انجام کاری اختصاص یابد، به‌طوری‌که کار نیز به نحو مطلوب انجام شود و کم‌کاری صورت نگیرد، نام این عمل برکت خواهد بود.

وی در توضیح این مطلب خاطرنشان کرد: برای مثال می‌توان به شیخ محمد بن مکی معروف به شهید اول اشاره کرد که در حدود يك هفته در شرایط بسیار نامطلوب حبس و زندان کتابی در فقه شیعه نگاشت که قرن‌هاست این کتاب در حوزه‌های علمیه در حال تدریس و آموزش است.

این محقق و پژوهشگر با بیان این‌که کتاب «اللمعة الدمشقية»؛ شهید اول بیش از نهمصد سال است که متن درسی حوزه‌های علمیه است، اظهار کرد: بعد از گذشت قرن‌ها هنوز کتابی جایگزین این کتاب نشده است که در حقیقت این همان استفاده بهینه از عمر یا برکت یافتن عمر است، به تعبیر دیگر در زمان کم کاری بزرگ و جاویدالاثرا انجام دادن را برکت می‌گویند.

فعالی با تأکید بر اینکه برکت در زندگی از عوامل مختلفی ناشی می‌شود، ادامه داد: عواملی که منجر به برکت می‌شود در دو دسته عوامل کلی و جزئی تقسیم می‌شود. از جمله عوامل کلی می‌توان به ایمان، عمل صالح و تقوا اشاره کرد. به‌طور خاص می‌توان به عوامل چندی همچون نیت صالح و مناسب و بخشش و گذشت یا انفاق و عفو اشاره کرد. این امور در برکت‌بخشی به عمر از مطلوبیت بالایی برخوردار هستند.

وی با تأکید بر این‌که شرایط حاضر و زندگی امروزه افراد بشر شرایط دقیقاً برعکس مفهوم برکت است، افزود: از نگاه قرآن کسی‌که تصور کند سر دیگران کلاه گذاشته، در حقیقت خود را فریفته است. از آیت‌الله‌العظمی جوادى آملی منقول است که علامه طباطبائی در لحظات پایانی عمر خود در بیمارستان در حالی‌که لب‌های خود را تکان می‌دادند، زمزمه می‌کردند که «ما ابدیت در پیش داریم»؛ این جمله از علامه طباطبائی قابلیت دارد که ذهن انسان را يك سال به‌خود مشغول کند.

این محقق و پژوهشگر در پایان سخنان خود با اشاره به آیات قرآن و روایات صادره از جانب ائمه اطهار(ع) اظهار کرد: بسیاری از تکنیک‌هایی که امروزه در مباحث مدیریت زمان و عمر و استفاده بهینه از وقت مطرح می‌شود، در آیات و روایات اسلامی ریشه دارد، که در حقیقت برکت به همین بُعد اشاره دارد.